

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-284

20.4.2023

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lærer – hoppet på av elev - ryggplager – senere depresjon – forenelighet – årsakssammenheng.

Forsikrede ble hoppet på av en elev i gymtimen og fikk akutte ryggsmerter. Det ble ikke gjort funn ved røntgen og MR. Forsikrede hadde etter dette varierende grad av ryggsmerter. Forsikrede opplevde også depressive symptomer. Rådgivende lege vurderte saken og konkluderte med at det ikke var sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og ryggplagene. Det forelå ingen spesialisterklæring som hadde vurdert årsakssammenhengen mellom hendelsen og de depressive plagene. Nemnda bemerket at forsikredes ryggplager hadde økt og variert i intensitet etter hendelsen, noe som ikke var forenlig med en skadebiologisk forklaringsmodell på en bløtdelsskade. Forenelighetskravet var dermed ikke oppfylt. Mht. forsikredes depressive plager forelå det ingen erklæring som konkluderte med en årsakssammenheng. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede fikk vondt i ryggen under en gymtime 22.10.19. På tidspunktet for hendelsen var forsikrede dekket av arbeidsgivers lovfestede yrkesskadeforsikring samt tariffestet HTA dekning.

Forsikrede oppsøkte fastlege samme dag som hendelsen, og det fremgår av journalnotatet at:

Hoppet på av en elev. Stod med bøyd rygg. Akutte ryggsmerter, utstråling uten lammelse h lår/legg. Ikke kraftsvikt eller bankeømheter over rygggrad. Smertelindrer. henv dersom forverring.

Forsikrede ringte fastlegen dagen etter og det fremgår av journal at:

Pas ringer og mener hun har mer stråling enn i går. Henv. MR?

Det ble foretatt røntgen av lumbalcolumna 23.10.19. Røntgen viste ikke noen frakturer, men det viste bevarte virvelhøyder med intakte dekkplater, normale akser og helt normalt utseende på ledd.

Forsikrede tok MR 26.11.19 og det hitsettes fra undersøkelsen, jf. journal fra fastlege 2.12.19:

Lumbale mellomvirvelskiver er lett dehydrerte, men har god høyde. De fire øvre lumbale mellomvirvelskiver har normal bakre kontur. 5. skive: Liten midtstillet til venstredominert skiveprotrusjon uten mekanisk nerverotaffeksjon. Det er normale benmargssignaler. Normalt signal fra conus.

R: Lette degenerative forandringer. Protrusjon i 5. lumbalskivenivå uten mekanisk nerverotsaffeksjon.

Det fremgår av journalnotat 18.12.19 at forsikrede hadde blitt noe bedre i ryggen, men fortsatt hadde smerter. Legen anbefalte naprapat.

Foretaket mottok skademelding 17.1.20 hvor det fremgikk følgende under beskrivelse av hendelsen:

Den ansatte deltok som lærer i gymtime. Et barn på 8 år hopper på ryggen til den ansatte. Den ansatte var bøydd fremover når barnet hoppet på ryggen. Den ansatte fikk umiddelbart smerter.

Fra januar 2020 fremgår økte smerter med stråling til begge føtter fra legejournalen. Det fremgår av journalnotat 13.3.20 at forsikrede har kollapse helt og ikke orker å jobbe. Videre fremgår ytterligere forverring.

Det følger av journalnotat 30.12.20 fra fastlege, fra epikrise fra fys. med. poliklinikk ved sykehuset:

53 årig kvinne med lave ryggsmarter i over ett år etter akutt hendelse på jobb hvor elev hoppet på rygg. Ryggsmertene vurderes å være uspesifikke korsryggsmarter av primært muskulær karakter. Smerter er hovedsakelig i gluteal område. Det er lite holdepunkter for nerverotaffeksjon. Bekkenleddstester vurderes også som negativ. Utstrålende smerter i ben kan være referert smerter fra gluteal muskulatur. Har i dag forklart om rygg og trygget bruk av rygg, ingen restriksjoner. Anbefalt gradvis økende aktivitet. Gradvis utfordre rygg mer og mer.

Har også forklart om smertemekanismer og hvordan faktorer som søvn og stress kan påvirke smerteintensitet. Har forklart om langvarig smerte og smertesensitisering og hvordan man gjennom gradvis økende belastning kan påvirke dette. I forhold til arbeid ser man at det ofte er hensiktsmessig med en gradvis økning av arbeidsmengde mtp gradvis øke tåleevne i arbeidsoppgavene.

Hun fortsetter videre oppfølging hos fysio lokalt som hun opplever som nyttig. Jeg har også anbefalt henne å ta opp med fastlege ang underlivsproblematikk. Plan videre: Pasienten er interessert i å delta på 2 dagers digitalt kurs og er påmeldt kurs (...). Temaer på kurs er muskel-skjelett, smerte, psykisk helse, stress og arbeid. Målet med kurset er å øke kunnskap og forståelse hos den enkelte slik at de blir i bedre stand til å håndtere sine helseplager og situasjon. Det er avtalt en oppfølgingstime i etterkant av kurs: (...). Vi innhenter også MR bilder lumbal columna fra sept 2020.

Det fremgår varierende og vedvarende ryggplager fra journal fra fysioterapeut i perioden 5.6.20 til 15.3.21 og fra kiropraktor i perioden 5.2.20 til 3.3.20.

Foretaket innhentet en vurdering fra rådgivende lege. Han skrev i sin vurdering 17.3.22 at:

Vurdering

Skadelidte har et smertebilde i den nederste delen av ryggen, i setemuskulature, og i vekslende grad smerter med utstråling mot bena, med skiftende sideovervekt. Hun har flere ganger vært undersøkt nevrologisk, både av spesialist i nevrologi, av fastlege, og av spesialist i ortopedi. Det er ikke funnet holdepunkt for påvirkning av nervesystemet / nerverøtter til bena, mao ikke isjas. Det er funnet ømhet i rygg- og setemuskulatur flere ganger, myalgier.

Ryggen er ikke beskrevet som stiv eller med avvergestilling (ikke scoliose), og ryggbevegeligheten er upåfallende.

Det er tatt rtg og MR flere ganger. Det er ikke påvist tegn til noen traumatisk skade av ryggen. I MR tatt en måned etter uhellet ser man en protruderende/ bukende skive, L5, uten påvirkning av nerver. Kontroll knapt et år senere viser helt uendrede funn. Man kan ut fra MR bildene ikke vite når skiven er begynt å protrudere. Bukende skiver er et meget vanlig tilfeldig funn hos ellers friske mennesker, og sees uten noen kliniske tegn til sykdom. Stabilt utseende fra 1 måned etter hendelsen frem til 1 år senere, trekker i retning av at protrusjonen kan være gammel, dvs har vært til stede også før hendelsen.

Det kan ikke sikkert utelukkes at protrusjonen har oppstått eller blitt forverret ved hendelsen. I tilfelle skiven ble protrudert i forbindelse med hendelsen, forutsetter det at skiven har vært sterkt svekket pga naturlig degenerasjon før hendelsen. Det skal meget store krefter til for at en normalt frisk mellomvirvelskive skal bryte. Det er da gjerne snakk om bilulykker i høy hastighet, fall fra tak, og lignende.

Et slikt sykdomsbilde faller inn under punkt 2.3.1 i Sosialdepartementets invaliditetstabell fra 1997, med fra 0-9 % VMI. Hun selv opplever sterke smerter, men det er ikke påvist nedsatt funksjon i ryggen. Sykdomsbildet hennes vil falle inn i den nederste delen av intervallet, mellom 0 og 5 % VMI.

Den aktuelle hendelse har ikke preg av en ulykke, men mer av en hverdagslig hendelse i omgang med små barn. Hendelsen er ikke et adekvat traume som kan skade en ellers normalt frisk rygg. Hun fikk akutt smerter i ryggen, et kink, og har siden hatt smerter frem til i dag. Smertebildet har preg av myalgier i rygg og

setemuskulatur, uten holdepunkt for at smerten kommer fra virvelsøylen eller fra påvirkning av nerverøtter.

Når man ser på hennes tidligere helse fremkommer at hun i en årrekke har hatt ulike helseproblemer som har redusert hennes arbeidsevne, og smerter i ulike deler av kroppen, inkludert fra virvelsøylen. Man må anta at også uten at hendelsen hadde skjedd ville hennes allerede bestående helseproblemer før hendelsen ha fortsatt etter. Etter min mening er det mest sannsynlig at hennes helseproblemer i dag er en fortsettelse av helseproblemer etablert mange år før hendelsen.

Konklusjon

Jeg kan ikke se et skadelidte ved en hendelse 22.10.2019 ble påført noen grad av VMI.

Forsikrede er i dag ute av arbeid og mottar 100 % arbeidsavklaringsstønad fra Nav.

Foretaket avsto krav om utbetaling i brev av 21.3.22.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager og depressive symptomer. Forsikrede skadet ryggen i hendelsen, og utviklet etter dette en depresjon. Videre foreligger det årsakssammenheng mellom hendelsen og inntektstapet. Forsikrede hadde ikke ryggplager før hendelsen, og har hatt vedvarende plager siden hendelsen som har ført til at hun i dag er ute av arbeid og mottar 100 % arbeidsavklaringsstønad fra Nav.

Foretaket har i det vesentlige anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager. Vilklårene for årsakssammenheng er ikke oppfylt. Det foreligger heller ikke en rettslig årsakssammenheng mellom hendelsen og inntektstapet. Hva gjelder eventuelt krav under Hovedtariffavtalen, er forsikrede gjort kjent med at dersom hun får innvilget menerstatning og-/eller uføretrygd med yrkesskadefordel, må hun ta kontakt med foretaket for vurdering under denne ordningen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 22.10.19 og forsikredes plager i dag.

Nemnda ser først på spørsmålet om årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager.

Rett til yrkesskadeerstatning forutsetter, i tillegg til at hendelsen kan rubriseres som en arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, også at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og de anførte plagene.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det betyr at det er forsikrede som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilklårene for utbetaling er oppfylt, herunder at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

I aktuelle sak har rådgivende lege og foretaket lagt til grunn at ryggplagene er en såkalt bløtdelsskade. Det ble ikke avdekket noe på røntgen, eller fremlagt dokumentasjon som tilsier at det er andre type skader. Nemnda legger derfor også dette til grunn.

Nemnda vurderer spørsmålet om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng for så vidt gjelder bløtdelsskader på bakgrunn av de grunnvilkår som er trukket opp i rettspraksis, se avgjørelse 2018-220: Ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to–tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer, det vil si sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp, det vil si at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenelig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente.

I bevisvurderingen legger nemnda tidsnære bevis større vekt enn bevis som har tilkommet senere, særlig bevis som er tilkommet etter at det oppsto uenighet med foretaket. Også dette må ses som et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Når det gjelder det første vilkåret, at hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, er ikke dette vurdert spesifikt av foretakets rådgivende lege eller annen lege. Vurderingen krever medisinsk kompetanse, noe nemnda ikke har, og nemnda kan derfor ikke slå fast om dette vilkåret er oppfylt.

Vilkåret om akuttsymptomer innebærer ifølge praksis at det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to-tre døgn etter ulykken. Ettersom det er dokumentert at forsikrede oppsøkte lege samme dag som hendelsen, legger nemnda til grunn at vilkåret er oppfylt for ryggplager.

Kravet til brosymptomer innebærer at det må foreligge sammenhengende plager fra ulykken og til en kronisk senfase. I aktuelle sak er det dokumentert sammenhengende plager i den medisinske dokumentasjonen fra hendelsen og frem til i dag, og vilkåret er oppfylt for ryggplager.

Forenelighetsvilkåret innebærer at plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp. Dette vil si at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenelig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente, jf. blant annet Rt-1998-1565. Det kreves videre at plagene etter ulykken ikke bare er en fortsettelse av plager som forsikrede har hatt før ulykken.

I aktuelle sak har forsikredes ryggplager økt og variert i intensitet etter hendelsen. Dette er ikke forenlig med en skadebiologisk forklaringsmodell på en bløtdelsskade. Rådgivende lege har vurdert at forsikredes plager ikke er forenlig med en slik hverdagshendelse som fant sted 22.10.19, men at det er mer sannsynlig at ryggplagene er utløst av forsikredes generelle helseproblemer. Nemnda finner at forenelighetskravet ikke anses oppfylt når det gjelder ryggplagene.

Etter dette kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager. Det er etter dette ikke nødvendig å ta stilling til årsakssammenheng mellom ryggplagene og anført inntektstap.

Forsikrede har videre anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og hennes depressive symptomer. Det ikke fremlagt en spesialisterklæring eller annen medisinsk vurdering som konkluderer med at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes psykiske lidelse. Nemnda har ikke kompetanse til å vurdere dette. Dette innebærer at forsikrede ikke har sannsynliggjort nødvendig årsakssammenheng mellom den aktuelle hendelsen og hennes depressive symptomer.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).